

Kol Jákov - Az orthodoxia hírei

Kiadja: Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség

• Székhely: 1074 Budapest, Dob utca 35. • Ny.sz.: CE/17069-2/2021. •

Felelős kiadó: Deutsch Róbert • Főszerkesztő: Cseh Viktor • 2. évfolyam 17. szám

Gerizim hegyének napja

Tévét hó 25. napja örömnep. Emlékeztet bennünket, hogyan hiúsult meg a szamaritánusok bosszúforralása. Történt ugyanis, hogy a Jeruzsálem felé vonuló Nagy Sándornál bevádolták a zsidókat a szamaritánusok. Szándékukat megtudta Simon háCádik és elhatározta, hogy gonosz tervüket megakadályozza. Felöltözött díszes főpapi ruhájába és fátylós elöljárók kíséretében még éjjel útnak indult. Feljött a hajnal, de a szamaritánusok előbb érkeztek a macedóniai király elé. Nagy Sándor kérdezte, hogy kik lennének a másik csoportban, mire azt felelték: „Azok a zsidók, akik fel akarnak lázadni ellened, ó király!” Mikor a zsidók elérték Antipatrisz városát, a király ahogy meglátta Simon háCádikot, felkelt díszhintőjából és meghajolt előtte. A körülötte állók teljesen megdöbbenek, s kérdezték tőle: „Oly hatalmas uralkodó, mit te, hogy hajolhat meg egy zsidó előtt?” Mire azt felelte a király: „Ennek a férfinak a képe jelenik meg a háborúmban.” Majd megkérdezte a főpaptól, hogy mit szeretnének, mire az visszakérdezett: „Azt a Szentélyt, melyben imádkoznak érted és királyságodért, hogy ne szűnjön meg, el akarod pusztítani?” Idézte fel a szamaritánusok gonosz kérését. Erre Nagy Sándor azt mondta, hogy tegyenek a szamaritánusokkal, amit akarnak, ekkor volt tévét 25-ike, mikor felásták és bevetették a Gerizim hegyét, ahol azok temploma állt (*Jomá* 69b).

Történt ezután, hogy afrikai népek mentek bevádolni Nagy Sándorhoz a zsidókat. Azt mondták, hogy Kánaán földje az övéké, ahogy áll a Tórában (*4Mózes* 34:2.). Erre Gevia ben Peszisa arra kérte a bölcseket, hogy engedjék meg neki, hogy képviselhesse az ügyet Nagy Sándor előtt, mert ha legyőzik őt, akkor azt mondhatják majd: egy tudatlan embert győztek le, aki nem számít, viszont ha ő győz, akkor azt mondják, hogy Mózes Tórája győzte le őket. Megadta az engedélyt, majd mondta nekik: „ugyebár a Tórából hoztatok bizonyítékot, nos, én is onnan hoztam: »Átkozott Kánaán, rabszolgája legyen testvéreinek.«” (*1Mózes* 9:18.) – „Tehát ősapátok Kánaán rabszolga, márpedig a rabszolga összes szerzeménye az uráé, tehát miénk minden, sőt még az a követelésünk is van, hogy hosszú éveken át nem szolgáltatok bennünket.” De erre nem tudtak megfelelni és három nap után elmenekültek. Ott hagyták a megművelt kertjeiket a zsidóknak, akik ebben az évben nem művelhettek földet, mert smitá év volt (*Szánbedrin* 91a).

HETISZAKASZ:

VÁÉRÁ

פרשת וארא

„És mondta az Örökkévaló Mózesnek: Menj be fáraóhoz és mondd neki: Így szól az Örökkévaló: Bocsásd el népemet, hogy szolgáljanak engem.”

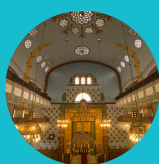

LUÁCH

Dec. 31. Szombat
bejövetele: 15:44

Jan. 1. Szombat
kimenetele: 16:56

Jan. 3. Holdújulás:
hétfő hajnal
2 óra 23 perc 15 rész

ADOMÁNYOZÁS

Legyen Ön is részese az egyik legszebb micvának, a cedáká parancsolatának és segítse Hitközségünk hitéleti és emberbaráti céljait! Köszönjük!

Számlavezető pénzintézet: Raiffeisen Bank, 1133 Budapest, Váci út 116-118.
Számlaszám: HU15-12001008-01483494-00100004
SWIFT/BIC kód: UBRTHUHB

Váérá

(2Mózes 6:2.–9:35.)

„És ő mondta: Holnapra! És (Mózes) mondta; Szavad szerint! Hogy megtudd, hogy nincs olyan, mint az Örökkévaló, ami Istenünk.” (2Mózes 8:6.) – Nagy kérdés, hogy miért nem kérte a fáraó, hogy távolítsák el a békákat, – amik annyit szenvedést okoztak neki – azonnal, rögtön, hanem csak holnapra. És még egy kérdés, hogy miért mondta Mózes azért, hogy „tudjad, nincs olyan mint az Örökkévalónk”. Miért pont ebből, hogy az Örökkévaló elviszi a békákat holnapra, miért ebből fogja tudni, hogy nincs olyan mint a Teremtőnk? Úgy tűnik az maga, hogy fáraó holnapra kérte és nem mára, önmagában is az Örökkévaló akarata volt. A fáraó szavai az Örökkévaló akarata szerint szóltak, nem pedig a saját vágya szerint. Ezt mondta Mózes: „szavad szerint”, annak ellenére, hogy a fáraó szívében az volt, hogy a békák rögtön eltűnjenek Egyiptomból, de mégis, az Örökkévaló szavai szerint történt, – úgy, ahogy mondta nem pedig úgy, ahogy a fáraó a szívében kívánta, mert az égből kényszerítették őt azt mondani, hogy „holnapra”, ahogy az Örökkévaló akarata az volt, hogy csak akkor tűnjenek el Egyiptomból. „[...] hogy tudjad nincs olyan mint az Örökkévalónk” – ebből magából tudhatod, láthatod az Örökkévaló

erejét, hogy még szavaid is az Ő hatalmában vannak. Úgy ahogy áll: „Az emberé a szívnek szándékai, de az Örökkévalótól való a nyelv felelete.” (Mislé 16:1.) – Habár zavarnak és kínoznak téged a békák nem tudtad kiejteni a szádon, hogy rögtön, hanem muszáj volt azt mondanod „holnapra” (Böérajisz Majim).

„És mondta neki Mózes: Mihelyt kimegyek a városból, kiterjesztem kezeimet az Örökkévaló felé; [a mennydörgés meg fog szűnni és a jégeső nem lesz többé, hogy megtudjad, hogy az Örökkévaló a föld.]” (2Mózes 9:29.) – Azt mondja RÁSI: Mózes a városban nem imádkozott, mert tele volt bálványokkal. Az egyiptomiak bálványa a bárány volt, a bárányokat pedig a mezőn tartották, a városon kívül. Ezért általában nem volt bálvány a városban, így Mózes minden más csapásnál tudott imádkozni ott. A jégesőnél viszont úgy áll, hogy aki félt az Örökkévaló szavát az egyiptomiak közül, az bevitte az állatokat a házba, így a városok tele voltak bálványokkal, hiszen a jégeső elől bevitték a bárányokat. Ezért kellett Mózesnek azt mondania fáraónak, hogy ki kell menni a városból és csak ott tud imádkozni, mert ott nincsenek bálványok (Divré Ávrohom).

Gut sábesz!

Paskesz Zev

REB TEITELBAUM MOSE JOSZEF JORCÁJTJA

Idén december 28-ára esik a sátorlajúhelyi rebe, Teitelbaum Mose Joszef (1845–1896) rabbi évfordulója, tévét 24. Híres rabbicsalád sarja, dédapja a *ישמח משה* szerzője, Reb Teitelbaum Mose, apja pedig az *אבני צדק* írója, Reb Teitelbaum Zálmán Léb máramarosszigeti rabbi volt. Felesége, Rebecen Hinde a krsanover rebe, Reb Dovid Halberstam lánya volt, a *דברי חיים* dinasztiaiból. Sokáig, mint sztropkói rabbi működött, de amikor 1892-ben Újhelyre hívták, akkor elfogadta a felkérést és az ottani szefárd hitközség rabbija lett. A sztropkói haszidok annyira sajnálták, hogy a rebéjük elköltözik, hogy akik nem tudtak vele tartani, azoknak sikerült elérniük, hogy Reb Mose Joszef nevében megtartsa a sztropkói rabbicímét és egy évben egyszer drósét tartson náluk is. A halál váratlanul érte, mikor makói híveitől utazott haza. Szigeten temették el. Emlékéből fakadjon áldás!

